

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA REGISTRE GENERAL
07/02/2019
EIXIDA NÚM. 03675

Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives
Hble. Sra. Consellera
C/ Castán Tobeñas, 77 - CA90 - Torre 3
València - 46018 (València)

=====
Ref. queixa núm. 1812170
=====

Assumpte: Dependència. Demora. Responsabilitat patrimonial.

Hble. Sra. Consellera,

El 24/12/2018 vam donar entrada en aquesta institució a un escrit presentat per la Sra. (...), que va motivar l'obertura de la present queixa.

De l'escrit inicial i de la documentació aportada per la persona interessada es deduïa que el seu pare, el Sr. (...), amb DNI (...), va sol·licitar el reconeixement de la seua situació de dependència el 30/05/2017, i va morir el (...) sense que s'haguera resolt el seu Programa Individual d'Atenció (PIA).

El 30/05/2018 la persona interessada va sol·licitar l'inici de l'expedient sobre reclamació de responsabilitat patrimonial seguint les indicacions de la Conselleria i, actualment, no ens consta que haja obtingut cap resposta a pesar del temps transcorregut.

El Síndic va sol·licitar informe inicial el 07/01/2019, que la Conselleria va emetre amb data 21/01/2019 i data d'entrada en aquesta institució de 29/01/2019 amb el contingut següent:

En relació amb la sol·licitud de responsabilitat patrimonial que ens ocupa, cal informar que va tindre entrada en data 11/06/2018 i se li va assignar el número d'expedient (...).

En data 30/01/2019 vam traslladar aquesta resposta a la persona interessada per si considerava oportú realitzar-hi al·legacions, i es va ratificar en el seu escrit inicial de queixa.

Per tant, arribats a aquest punt, passem a resoldre la present queixa amb les dades que es troben en l'expedient.

L'autenticitat d'aquest document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 07/02/2019	Pàgina: 1
C/ Pascual Blasco, 1 03001- ALACANT Tel. 900 21 09 70 / 965 93 75 00 Fax: 965 93 75 54 www.elsindic.com correu electrònic: consultas_sindic@gva.es		

Com que l'actuació descrita podria no ser prou respectuosa amb els drets de la persona interessada, li demanem que considere els arguments que, com a fonament de les recomanacions amb què concloem, a continuació li exposem.

Primer. Concorren en el cas totes les circumstàncies que donen lloc a reconèixer l'existència de responsabilitat patrimonial de l'Administració pel deficient funcionament dels seus serveis, per la qual cosa resulta raonable exigir-li que actue amb coherència. Considerem que hi hauria escaigut incoar d'ofici l'oportú expedient que obrira la via perquè els hereus de la persona dependent difunta perceberen la indemnització que en justícia els correspondria, però en aquest cas ja ha sigut incoat arran de la petició formulada pels hereus referida més amunt, per la qual cosa no insistirem en la idoneïtat d'una actuació d'ofici.

No obstant això, no podem deixar de fer constar que obligar els hereus de la persona difunta a instar la iniciació del procediment de responsabilitat patrimonial només contribueix a fer-los suportar una càrrega que s'afegeix a aquelles que, sens dubte, han hagut de suportar al llarg de la tramitació de l'expedient de dependència que l'Administració no ha sigut capaç de resoldre ajustant-se al temps màxim legalment determinat.

D'altra banda, traslladar als hereus la iniciativa d'iniciar l'expedient no alleuja el treball de l'Administració, que igualment ha de tramitar i resoldre el procediment; solament serveix per a produir un altre retard en l'atenció a una demanda ciutadana legítima que ja ha sigut irregularment postergada.

Segon. En casos semblants, la Conselleria ha realitzat una advertència relativa a les limitacions que la possible prescripció del dret a reclamar pel transcurs del temps imposa per al reconeixement de la responsabilitat patrimonial de l'Administració. Sembla convenient realitzar alguna reflexió sobre aquesta qüestió.

De la tramitació d'aquesta queixa no es dedueix que la Conselleria haja resolt l'expedient pel qual s'estava tramitant la sol·licitud de reconeixement de situació de dependència i de les prestacions corresponents. D'acord amb les dades conegudes, podem considerar que la Conselleria, una vegada és coneixedora de la defunció de la persona sol·licitant, no ha emés ni ha notificat la resolució de terminació del procediment iniciat, i ha creat una situació d'indefensió jurídica als seus legítims hereus, en incomplir la normativa prevista en la Llei 39/2015.

L'article 21.1 de l'esmentada llei resulta inequívoc, respecte d'això:

L'Administració està obligada a dictar una resolució expressa i a notificar-la en tots els procediments siga quina siga la seua forma d'iniciació.

En els casos de prescripció, renúncia del dret, caducitat del procediment o desistiment de la sol·licitud, així com de desaparició sobrevinguda de l'objecte del procediment, la resolució consistirà en la declaració de la circumstància que concórrega en cada cas, amb indicació dels fets produïts i les normes aplicables.

En el mateix sentit, l'article 84.2 de la Llei estableix el següent:

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 07/02/2019	Pàgina: 2

També produirà la terminació del procediment la impossibilitat material de continuar-lo per causes sobrevingudes. La resolució que es dicte haurà de ser motivada en tot cas.

Sembla evident que la defunció de la persona sol·licitant constitueix una d'aquestes causes sobrevingudes que comportaven la terminació del procediment, una finalització que ha d'acordar-se mitjançant una resolució motivada. En aquest cas, la motivació pot limitar-se a la declaració de la defunció de la persona per a qui es va sol·licitar l'aplicació de la Llei de la dependència, però, per concises que siguem la resolució i la motivació que la sosté, aquestes no es poden eludir, en cap cas.

Respecte de les resolucions en els procediments administratius, estableix l'article 88.3 de l'esmentada Llei 39/2015 que:

Expressaran, a més, els recursos que escaiguen contra aquesta, l'òrgan administratiu o judicial davant del qual han de presentar-se i el termini per a interposar-los, sense perjudici que els interessats puguem exercir qualsevol altre que considerem oportú.

Aquesta clàusula de les resolucions, que constitueix una garantia per a les persones amb vista a la defensa dels seus drets, no ha sigut traslladada als hereus de la persona sol·licitant, ja que no se'ls ha notificat cap resolució en relació amb la situació de l'expedient de dependència.

El conjunt de deficiències que s'observen en la tramitació del procediment per a la declaració de dependència i l'assignació de prestacions i, singularment, la falta de resolució motivada i comunicada per al seu tancament posa en dubte el termini de prescripció del dret a reclamar la responsabilitat patrimonial de l'Administració, en la forma en què sembla apuntar-se en informes rebuts de la Conselleria en altres queixes semblants. Per dir-ho clarament: mentre no es produïska el tancament en la forma escaient de l'expedient de dependència, mitjançant una resolució motivada i comunicada, no pot començar a comptar el termini de prescripció, atés que és a partir d'aquest tancament quan els hereus, en aquest cas, poden saber amb certesa que l'Administració no aprovarà el corresponent PIA, i es manifestaria així l'efecte lesiu de l'actuació irregular de la Conselleria.

La jurisprudència ha sostingut una interpretació que avala la posició expressada en el paràgraf anterior. A tall d'exemple, citarem una sentència àmpliament coneguda en l'àmbit de la dependència, i recordarem que el Ple de la sala contenciosa administrativa del Tribunal Superior de la Comunitat Valenciana va declarar, en la seua Sentència número 153/2014, de 15 d'abril de 2014, fonament jurídic huité, número 5 b que:

existia una obligació legal de resoldre sobre el Programa Individual d'Atenció que correspon a la Sra. (...) per la qual cosa el termini legal d'un any no s'inicia fins que s'emet resolució (...).

La tesi relativa al fet que no comencen a computar-se els terminis de prescripció del dret a recórrer o a reclamar, en els casos de silenci administratiu o inactivitat de l'Administració, fins que no es produeix un pronunciament exprés d'aquesta administració, ha sigut reconeguda, també, pel Tribunal Constitucional en sentències com la 72/2008, de 23 de juny.

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en <https://seu.elsindic.com>

Codi de validació: *****

Data de registre: 07/02/2019

Pàgina: 3

No s'hi observa, doncs, prescripció del dret a reclamar la responsabilitat patrimonial, la qual cosa elimina la cautela introduïda, respecte d'això, en diversos informes d'aquesta Conselleria.

Tercer. En el cas que ens ocupa, la Conselleria no ha resolt la sol·licitud de responsabilitat patrimonial presentada el 30/05/2018, segons la persona interessada. Del seu informe, citat més amunt, l'única cosa que es pot deduir és que el procés queda encara lluny de la seua finalització.

Davant de tot el que hem exposat i de conformitat amb el que estableix l'article 29.1 i 29.2 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, formulem les **RECOMANACIONS** següents:

1. Que acorde la terminació de l'expedient administratiu tramitat arran de la sol·licitud de reconeixement de la situació de dependència promoguda per la persona sol·licitant, mitjançant l'oportuna resolució, motivada per la seua defunció, i que la comuniqui als seus hereus, en la forma escaient legalment.
2. Que, atés que han transcorregut més de 10 mesos des de la sol·licitud de reconeixement de la situació de dependència de la persona afectada fins a la seua defunció, sense que es resolguera el seu expedient, de manera que s'ha incomplert l'obligació legal de resoldre abans de sis mesos, de manera urgent resolga la reclamació de responsabilitat patrimonial presentada fa més de 8 mesos, atenent a les consideracions realitzades en l'argument segon d'aquesta resolució en relació amb la possible prescripció del dret.

Creiem necessari **RECORDAR** a la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives l'obligació legal de resoldre dins de termini, atés que el fet de no complir aquesta obligació augmenta la incertesa que es deriva de la falta de resolució i amplia, encara més si és possible, el patiment suportat per les persones dependents i les seues famílies, en un moment de dificultats econòmiques com és l'actual.

Li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta les recomanacions que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-les.

Perquè en prenga coneixement, li comuniquem, igualment, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat la present resolució, aquesta s'inserirà en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en https://seu.elsindic.com		
Codi de validació: *****	Data de registre: 07/02/2019	Pàgina: 4